

Nuuk 29. september 2020
UKA 2020/15.a
Jens NapätôK, Partii Naleraq

Naalackersuisut siulittaasuata ammaanermi oqalugiaataa tunngavigalugu oqallinneq

(Naalackersuisut Siulittaasuut)

Asakka ataqqinartut innuttaasut sineriatinni isorartoqisumi najugaqartut nunatta kangiani Ittoqqortoormiinangaaniit Tasiilaq, nunatta kujataa Narsarmijit, kitaani avannaarsua Siorapaluk tikillugu najugaqartut. Taamatullu Inatsisartuni suleqatit nunap inuisa qinigaat taamatullu Naalackersuisullu aammalu sulisut tamaavissi pisarnertut qilanaaarput suleqatigeqqinnissarsi nunatta asasatta nunap inui aallaavigalugit suleqatigeqqinnissassinnut.

Partii Naleraq sinnerlugu oqaatigissavara Naalackersuisut siulittaasuata oqalugiaataa pakatsiffigigatsigu, oqalugiaat pisimasunik ilaannakortorujussuarmik oqaluttuartoq, nunatta inuiaqatigiillu siunissarput pillugu anguniagaqanngitsoq. Neriuppugullu Inatsisartut matumani ataatsimiinitsinni oqallisilluartarnitsigut Nunatsinnut inuinnullu isumalluarnarnerusunik atukkanillu pitsanngorsaa-viusunik ataatsimoorluta suleqatigiilluta angusaqartarumaarluta.

Partii Naleqqamiit Naalackersuinikkut sulinitinni siunertavut manna iluatsillugu saqqummiuti-laarniarpakka:

1. Sulissutigaarput Kalaallit Nunatta Naalagaaffinngornissaa. Pilersinniarpavut Kalaallit Inuiaqatigiit naqisimaneqaratik kiffaanngissuseqarlutik politikikkut aningaasarsiornikkullu nammineersut.
2. Kalaallit Nunaat, pisuussutit uumassusillit uumaatsullu inuiaqatigiit pigaat taakku innuttaasunit iluanaarutaasumik atorineqassapput paarilluarneqarlutillu.
3. Pilersinniarpavut Inuiaat Kalaallit kinaassutsiminnik ilisimaarinnillutik tamanut pitsaasumik atugaqartitsisut naligiimmik periarfissaqartitsillutik nunaminnik ineriartortitsisut.
4. Pilersinniarpavut Kalaallit Inuiaqatigiit kulturiminnik oqaatsiminnillu tunngaveqarlutik kiffaanngissuseqarlutik naligiissitaaffiusut, arnaaneq, angutaaneq sumillu upperisaqarneq apeqqutaatinnagu.
5. Pilersinniarpavut Kalaallit Inuiaqatigiit nunaminnut naleqqussarluarsimasut nunarsuarmi-oqataanerlu pingaartillugu imminnut tulluusimaarutigalutik ilinniarluarsimasut inuussu-tissarsiornikkut aningaasarsiornikkullu imminnut napatittut.

6. Pilersinniarpavut Inuiaqatigiit Kalaallit sumiluunniit najugaqaralarunik avatangiiseq paarilluarlugu inuussutissarsiornikkut aningaasarsiornikkullu ineriartornissamut naligiimmik periarfissaqartitaasut.
7. Kalaallit Nunaanni pisuussutininik uumassusilinnik uumaatsunillu atuineq piiaanerlu tamatigit Kalaallit piginnittuutillugit ingerlanneqartassaaq.
8. Kalaallit Nunaata aqunneqarnerani ammasumik inuillu tamat oqartussaaqataa nerat pingaartillugu ingerlatsineq nukittorsartuarneqassaaq.
9. Kalaallit Nunaanni innuttaasut tamarmik atugarissaarnikkut aningaasaqarnikkullu naligiinnerusumik atugaqalernissaat Partii Naleqqap sulissutigissavaa.
10. Inuit pisinnaatitaaffii Naalagaaffiit Peqatigiit Aalajangersagaat nunarsuarmioqatigiinnut tamanut atuuttut Kalaallit Nunaanni malinneqarlutik atuutsinneqarnissaat Partii Naleqqap illersussavaa.

Takuneqarsinnaasutut Partii Naleqqamiit Nunatta naalagaaffinngornissaa pimoortuilluinnarlugu anguniagaraarput, Inuiaqatigillu kalaallit Nunaminnut pisussutaanullu uumassusilinnut uumassuseqanngitsunullu piginnittuunerat aallaavigalugu sutigit tamatigit sulinissarput naqissuserlutigu. Kiisalu Inuiaqatigiit kalaallit kinaassuseqarnitta kulturikkut minnerunngitsumillu oqaatsivut aqqutigalugit ersarissumik sutigit tamatigit sulissutiguarnissaa naqqissuserlutigu.

Taamaammat Nunatsinni tunngaviummik inatsisissatta naammasillugu suliarineqarnissaa suleqataaffigissavarput, naammasippallu inuiaqatigiinnit kalaallit taasissutigineqarnissaa sulissutigissavarput. Inuiaqatigiit Kalaallit Namminneq nunaminni allanit naqisimaneqaratik imminnut napatittut pilersinniarlugit partii Naleraq ilungersorluni sulissaaq.

Ukiuni makkunani, ulluni makkunani inuit atugarisaat pitsaanerulersinniarlugit sulissaagut, pisor-suit pisuunngoraluttuinnarnerat pissakinnerillu atugaasa ajortikkaluttuinnarnerat akuerinngilarput, taamaammat inuit atugaasa naligiinnerulernissaat ilungersuutiginiarparput.

Covid19

Politikkikkut inuiaqatigiit ingerlanneqarneranni aammalu nunarsuarmioqataansinni inissisimanerput sakkortuumik eqqorneqarpoq, nualluussuup covid19 nunarsuatsinni sakkortuumik tuniluunnera peqqutigalugu.

Partii Naleqqamiit nappaat nunarsuarmi sukkasuumik sakkortuumillu Kinami tuniluunneraniit siaruaannera malinnaaffiginerani paasissutissat saqqummerarnerat ilutigalugit takusinnaalereer-

Nuuk 29. september 2020
UKA 2020/15.a
Jens NapätôK, Partii Naleraq

simavarput imaannaangitsumik ornitaqarluta. Taamaamat aallaqqaataaniilli Partii Naleqqamiit sakkortuumik piumasaqaaterput ersarilluinnarsimavoq nunap inui illersorniarlugit aammalu nunatsinni aningaasarsiorneq illersorniarlugu avataaniit angallanneq tamaat matuneqassasoq, nunatsinnukartoqassappallu Kangerlussuarmi uninngaqaarlutik qulakkeerneqareerpat tikittut tunillatsisimangitsut aatsaat sineriammut nunap inuinit akulerussinnaassasut piumasaqaatigiuar-simagatigu. Taamaaliornikkut avataaniit tikittunik nakkutilliilluarneq pilersinneqarsinnaamat aammalu nunatsinni killilersuinerit naleqqunnerusumik ingerlanneqarsinnaasut pilersinneqarsin-naassammata.

Nunatta aningaasarsiornerani aalisarneq pingaarnersaavoq, taamaammallu aamma nappaatip tuniluuttup Covid19 takkunneraniit kissaatigiuarsimavarput aalisakkanik tunisassiornitta pilersaarusiorluakkamik aqqissuunneqarnissaa, nunatta aningaasarsiorneranut aalisartunut suliffeqarfinnullu sunniutipiluutigisinnaasaasa annikinnerpaamiitsinnissai Partii Naleqqamiit kissaatigigatsigu.

Nunatsinni nappaat Covid19 tuniluutinngilaq taamaamat nunatta iluani killilersuinerujussuit qasukkaallanniarlik, kulturikkut, nipilersornikkut timersornikkullu ingerlatsisut suliaqartullu angalasinnaanerat ataatsimoorsinnaanerit aqqutissiuunneqarniarlik. Kulturikkut suliaqartortatta aningaasarsiorsinnaanerit ammaanneqarneruniarli, ilumoorsinnaanngilarmi grundlov neqitsiullugu politikkikkut suliaqarsinnaasut kisimik taamaalorsinnaassasut. Politikerit nunap inuinit qaffasinnerunngillat naligiimmik aqqiisoqartariaqarpoq kulturikkut timersornikkullu suliaqartut tapersorsorlutigit periarfissarsiuunnerusariaqarpat.

Nakkutiginnineq tatiginartumik ingerlanneqanngilaq aammalu inuit katersuutarnerinut malitassat nunatsinnut naleqqutinngippallaaqaat naleqqunnerusunik suliaqartoqartariaqarpoq.

Assersuusiulaassagutta sumiiffinni katersortarfiit allatigullu katersuuttarfiit killilersorneqarput, allaat inuit ataatsimooqatigiissinnaanerit mattunneqarsimavoq akerlianilli illoqarfinni anginerusuni imerniartarfinni inuit katersuuttarput ataatsimoorsinnaapput, sumiiffinnilu mikinerni inuit katersuussinnaannginnamik katersortarfinni allanilu angerlarsimaffinni katersuuttarnerit annertuut ingerlanneqartarput. Tamakku nunap inuinit naleqquttumik naleqqussartariaqarput.

Aningaasaqarneq

Kalaallit Nunaat aningaasaqarnikkut imminut napatittoq pilersinneqassaaq. Kalaallit Nunatta naalagaaffinngornissaanut aningaasaqarnikkut ingerlatsineq nunamut namminersortumut aqqis-suussaq pilersinneqassaaq. Tamannalu Kalaallinit nammineq suliarineqassaaq.

Soorunami pisussutitsinnik aalisakkanik, ujaqqanik, aatsitassanik allanillu avammut niuernerput aningaasarsiorneqarnikkut nunatsinnut iluaqutaanerpaasussanngorlugu aqqissuunneqassaaq.

Kalaallit Nunaat aningaaseriveqarnikkut aqqissuussiffigineqassaaq nunap inuisalu allanit naqisi-maneqaratik ingerlatsisinnaanissaat qulakkeerlugu. Tamanna nunarsuarmi suliniaqatigiiffiit peqati-

Nuuk 29. september 2020
UKA 2020/15.a
Jens NapätôK, Partii Naleraq

galugit suliarineqassaaq. Nunarput aningaasqarnikkut aningaasalersuinikkullu isumannaatsoq pilersinneqassaaq.

Tassunga ilanngullugit sanaartornermi atortorineqartartunut nunatta pissarititai annerusumik atorineqarnerunissaat anguniarparput. Siku Block-itut ittut aamma nunatta pissarititai allat atorlugit sanaartornermi atortussanik sanaartorluni tunisaasiornerit aallartisarneqassapput.

Piginneqatigiilluni ingerlatsisarneq kalaallit kulturiannut naleqquttoq atorineqarluni siuarsarneqassaaq. Aammalu nunarput nammineerluni ingerlatsiqatigiiffinnut aqutsisoqarfeqalissaaq (selskabsstyrelsen), nalunaarsuiffeqalissallunilu (selskabsregister).

Nunatta aningaasaqarnikkut nakkutilliisoqarfia pilersinneqassaaq, nunattalu aningaaserivissua issutumi aningaaserivissuaq pilersinneqassalluni.

Nunatsinni Imarsiornermut aqutsisoqarfik pilersinneqassaaq, angallatinullu nalunaarsuiffik pilersinneqassalluni. Imarsiornermi nunarsuarmi piunarsaqaataasut ajunngitsumik naammassineqarsimasarnissaat nakkutigineqassaaq.

Suliffeqarfissuit aqutugalugit nunatsinniit aningaasarpassuarnik annissuineq akiorniarlugu aaqqissuussineq suliaralugu aallartinneqartariaqarpoq, nunatsinni aningaasat kaaviiartinneqartut annertunerpaamiitinniarlugit. Nunatsinnimi aningaasaq pilersinneqartartoq 20 mia.kr. sinnerlugit annertussuseqartarpoq. Naleqqamiit oqaatigissavarput, aalisarnerinnarmiit Nunarput aningaasaqarnikkut imminut napatittoq pilereeraluarpoq, nunasiaataasutut aningaasatigut ingerlatsiviunngikkalarutta.

Inuussutissarsiutitigut inerisaaneq

Kalaallit Nunaanni Inuussutissarsiornikkut ingerlanneqarsinnaasut tamaasa atorluarlugit aalisarnermik nunatta isumalluuteqarnerujussua annikillisarneqassaaq. Taamammat Naleqqamiit sulissutiginiarparput Nunatsinni inuussutissarsiutit suut aningasarsiutigalugit ingerlatissallugit tulluussinnaasut nalilersuilluarnikkut nalunaarsorneqarnissaat.

Suliffeqarfissuit nunatta pisuussutai atorlugit aningaasarpassuarnik pilersitsiviusartut nunatsinniit aningaasanik annissuisutut inissisimajunnaartinneqassapput, inatsisitigut malitassat nutaamik aaqqissuunerisigut.

Ingerlatseqatigiiffissuit Nunatta pigisai soorunami nunatsinnit pigineqarmata tamarmik nunatsinni angerlarsimaffeqarnissaat kalaallinillu annerpaamik sulisoqarnissaat Naleqqamiit qulakkeerniarparput. Aamma ingerlatseqatigiiffissuit siulersuisoqarneranni kalaallit atorineqartarnissaat qulakkeerneqassaaq. Ingerlatseqatigiiffiit assigiinngitsut pisortanit pigineqartut akunnerminni suleqatigiillaqqinnerunissaat aqutissiuunneqassaaq.

Kalaallit Nunaanni namminersorluni suliffiuteqarnissaq kajuminnarnerusunngortinneqassaaq, nunat allamiuinnaat nunatsinni suliffiutitaartuaannarsinnaanngillat aamma nunaqavissut

aallartisarneqassapput. Akileraartarnikkut niuernikkut sulisoqarnikkullu aqqissuussinerit atorlugit kajungerneruler-sitsineq pilersinneqassaaq.

Suliffeqarfinnik nutaanik aallartinniarnermi pisortat tapiissuteqartarnerat aqqissuuteqqinneqassaaq, nunatsinni najungaqarvissunut taamaallaat tunngatinneqalersillugit, nunatta aningaasat pilersitai allamiut suliffeqarfissuunik annertusartortitsinernut atorneqassanngillat.

Niuerneq – Nioqqutissallu akii

Akitsuusersuinerpassuit saniatigut nunatsinni minnerunngitsumik Pilersuisumi nioqqutissat akiisa qaffasippallaarnerujussuat qaffakkiartupiluuginnarnerat politikikkut isiginngitsuusaaginnarlugu inuit kaasarfiiniit taamatut aalliinnartoqartarnera eqqarsarnartoqaannarani qanoq iliuuseqafigiga-suartariaqarluinnartut ilagaat. Pisisartut illersugaanerulertariaqarput pisinnaatitaaffeqaannaratik tusaaneqarnerusariaqarput, sionratigut pisisartut atuisut siunnersuisooqatigiiviniq ingerlatsisarsimasut maannakkut aatsaat taama pisariaqartigilerput, taakkuummatami sumiiffikkaartumik atuisunut pitsanngorsaataasussanik pisisartut atuisullu sinnerlugit suliaminnik nakkutiginniinnaratik pitsaasumik immersuisarsimasut.

Maannakkut Royal Arctic Line nunanut allanut assartuisarnikkut ammaassinera ilutigalugu niuernikkut pitsaasumik pisisartunut iluaqutaasussamik aporfissaasinnaasut piliarlugit qanoq iliuuseqarasuartariaqarpoq siunissaq qaninnerusoq ungasinnerusorlu eqqarsaatigalugit.

Nunaqarfinni pisiniarfinnik piorsaaneq ullutsinnullu naleqqussaaneq qitiusumiit tapersorneqarnerusariaqarluinnarpoq. Upernaviup pigisaani Naajaat aammalu Nutaarmiut taamatullu Qaanaap eqqaani Qeqertat pisiniarfinnik innuttaasut pisiniarfissaanik suliniuteqarnerit naammassineqarnissaat pisariaqalerpoq.

Aalisakkanik avammut niuerneq Aalisakkat akii avammut tuniniarneqartartut nalitunerulersinniarneqarat tamaviaarunnerusariaqarpoq. Aalisakkat annissorneqaannartutut taakkartorneqartartut pillugit aporfiusut piiartariaqarpagut periarfissarsionnerusariaqarpugut naleqarnerulersitsiniarluta aqqutsissiuussillutalu. Taamaammatt sakkussat ilaattut isigisarput piaartumik aqqiiffigisariaqartut ilagisaat oqaatigiugarput oqaatigeqqissavarput, tassalu selskabsskat 15 %-imut apparnissaa piaartumik aqqittariaqarpoq, selskabit nunatsinniiginarnissaat aammalu aalisakkat nunani allani niuerutiginagit nunatsinniit niuerutiginissaanut aqqutissiuinerit annertusartariaqarluinnarparput oqaasiinnaanngitsumik timitalersuinnikkullu.

Sulisoqarneq

Sulisoqarnermut tunngasutigut akisussaaffiit pisussaaffiillu Danskinit tigummineqartut Nunatsinnit tiguneqarnissaat sulissutisariaqarparput. Kalaallit Nunaanni suliffissanut tamanut nunatsinni najugaqavissut tamatigut salliutinneqassapput, aatsaallu sulisussat nunatsinniit pissarsiarineqarsinnaanngikkaagata avataaniit sulisussarsiorto-qarsinnaasassaaq.

Nunatsinni sulisussaaleqisarneq takornartaanngilaq, minnerunngitsumik aalisakkanut suliffissuarni, tamanna aaqqiiviginiarlugu avataaniit sulisussarsisinnaaneq periarfissaatinneqassaaq, soorlu aamma annertuunik sanaartornermi tamaattoqarsinnaasoq. Sulisorisat suliassanut nutaanut sulinermilu piumasaqaatinut nutaanut pikkkorissartarnissaat pisariaqarpoq, tamannalu pisortaniit ingerlanneqartassaaq. Suliffinni avatangiisit pitsaasumik nakkutigineqassapput, taamatullu sulisut suliffimmini atugarisaasa pitsaasuunissaat qulakkeerneqartassaaq.

Suliffeqarfiit tamarmik sulisoqarnermut politikikiliortassapput, minnerunngitsumik utoqqalisut sulisinnaasut pillugit politikkeqassallutik.

Ulluni makkunani Nuummi mittarfissualiortut Munck-kikkut nunatsinnik inuinillu ataqqinninngilluinarlutik ingerlatsisut tusartarpavut, tamakku naalackersuisutta malinnaaffiginerpaat, allaat kalaallit annikinneralaanngamik akissaasersorneqarpalupput, allaallu suliffigisaminni imminnut kalaallisut oqaluuteqqusaanatinngooq. Aammalu kalaallit suliniarlutik qinnuteqartaraluartut tiguneqarneq ajorsimapput, danskillu tikeraannavillutik. Naalackersuisuvut qinnuvigaavut tamakku pissutsit akuerineqarsinnaanngitsut aaqqiivigeqqullugit.

Manna iluatsillugu Naalackersuisut kaammattorpavut Nunatsinni perorsaasut aningaasarsiaqar-nikkut allanut naleqqiullugit kinguussaasut malunnaatilimmik aaqqiiviginissaat suliareqqullugu. Tassami ullumikkut meeqqerivippassuarni meeqqanut paasisussaaleqineq annertuvoq perorsaa-sunut aningaasarsiaqartitsinerup annikippallaarnera pissutigalugu.

Takornartat nunatta avataaneersut nunatsinni sulisorineqaraagamik nunarput inuilu eqqarsaatigin-ngilluinnarlugit aningaasaannarmik eqqarsarlutik sulisarnerat nunatsinni pisariqartinngilarput. Taamaammatt nunatta avataaniit nunatsinnut suliartortartut siunissami Nunatsinnik innuttaasullu atugaannik kulturianillu ilisimasaqarnerusarnissaat piaarnerpaamik aqutissiunneqartariaqarpoq, taamatullu oqaatitsinnik atuisinnaanissaannut ilinniartittarnissaat piumasaqaataasariqarluni.

Aalisarneq

Kalaallit Nunatsinni aalisarneq tunisassiornerlu inuussutissarsiutitta pingaarnersaraat. Aalisakkat inuiaqatigit pigaat, aalisakkanik qalerualinnillu tamanik atuinerit tamarmik inatsisitigit isumaqatigiissutigullu ingerlanneqarlutik aqunneqassapput.

Aalisarneq pillugu inatsimmik nutarterinikkut Nunatsinni aalisagartassiisarneq nutaamik aaqqissuunneqassaaq, inunnit nunatsinni najugaqavissunit sapinngisamik amerlanerpaanit aalisarneq aningaasarsiutaasinnaanngorlugu. Nunap inui alisagartassiissutitut 100 %-timik pinginnittuussapput.

Aalisarnermi periutsit aalisartut, aalisakkat, imartarpullu aallaavigalugit nutartertariaqarpavut. Sinerissap qanittuani aalisartunut aammalu avataasiortunut pisassiissutigineqartartut 50/50-ngorteqqinneqassapput aammalu sapinngisamik inunnit amerlanernit aalisarnerup inuussutissar-siutaanissaa anguniarneqassalluni.

Nuuk 29. september 2020
UKA 2020/15.a
Jens NapätôK, Partii Naleraq

Aalisariutini inuttat minnerpaamik 100 procent nunaqavissuusarnissaat anguniassavarput aammalu kilisaatini aqumiut nunaqavissut pinngitsooratik 100 procent-tiusarnissaat tupinnartutut isiginagu anguniartariqarpoq.

Nunanut allanut isumaqatigiissuteqarnikkut aalisagartassiisutaasartut nalilersoqqissaarneqasapput, soorlu Nunatta Island-illu ataatsimut imartatsinni Nunarput Island-imiit annikineralaannguanik imminut saarullinnik pisassittarpoq annertunerujussuarnik pisassissinnaagaluarluni. Aamma taamaappoq Nunatta Norgellu akornitsinni, taamatullu nunatta Canada-llu akornitsinni. Nunatsinni aalisagartassatut pisassiissutigineqartartut tamakkerlugit qaqqinneqartarnissaat Partii Naleqqap sulissutiguarpaq, tassami akuersaarneqarsinnaangilaq pisassiisutaasartut tamakkerneqanngitsoortassappata, taamaalilluni aalisartut aningaasarsiorluarnerunissaraluat pinngitsoortinneqartarluni.

Kalaallit Nunatta imartarujussuata atorluarnissaa siunertaralugu ingerlaavartumik aalisakkanik allanillu iluaquteqarneq annertusarniarlugu misileraanerit ingerlanneqartassapput. Nunatta kitaani kangianilu imartarujussuaqarpugut misileraaffiusimangitsunik taamaalillutik aalisarfiunngitsunik, aalisarfiit annertusarniarlugit suliniutivut annertusissavagut.

Nunatta imartaani aalisarnermik nakkutilliinerit nunattalu killeqarfiinik nakkutilliinerit sukumiisumik pissuserissumillu ingerlanneqassapput.

Kalaallit nunatsinni issittumilu aalisakkat qaleruallillu akingissaartillugit avammut nioqqutiguar-nissaat qulakkeersimaneqassaaq, nunatta pisuussutai aalisakkat nunarsuarmi miguinnerpaatut inissisimatinneqartuassapput taamaalilluta nunarsuup avannaarsuani issittumi minguinnerpaamilu inissisimanerput nunarsuarmioqatitsinnut nittarsaanneqartassalluni.

Sinerissap qanittuani aalisariutit nutaanngilillutik aserfallalluinnarsimasut taarsersorneqarnissannut aningaasalersuinissanut periarfissat nutaat pilersinneqassapput, aalisarnermut piniarnermullu aningaasalersuinissanut aningaasaateqarfik “aalisarnermut aningaasaateqarfik” (ESU) nutartigaq pilersinneqassaaq. Tamatumani nunatsinni aningaaseriviit aningaasaateqarfiillu suleqatigineqasapput.

Piniarneq

Nunatta pisuussutai uumassusillit inuiaqatigiit pigaat, taakkualu iluaqutigineqarneranni inuttaaqataasut tamarmik naligiittut periarfissinneqassapput. Nunatsinni piniarneq pillugu inatsisit nutarterneqassapput inuiaqatigiit tamaasa ataatsimut isigalugit ilusiliinikkut.

Nunatsinni piniakkanik pisassiisarneq nutaamik aaqqissuunneqassaaq, innuttaasut aallaavigalugit, soqutigisaqatigiinnik ataasiakkaanik annerutitaqarani. Piniakkanik pisassiisarnermi avataaniit isigineqarnermut uagut naalagarsiornianngilagut, nunatsinni innuttaasut atugaat piniakkanillu uagut kalaallit ilisimaarininnerput aallaavigalugit pisassiisassaagut. Piniartummi piniakkaminnut ilisimasaat allanit nallersimaneqanngillat.

Nuuk 29. september 2020
UKA 2020/15.a
Jens NapätôK, Partii Naleraq

Nunatsinni piniakkanik killilersuinerit immikkullu Avannersuarmi, nunattalu kangiani piniakkanik killilersuinerit nutaamik aqqissuunneqarnissaat anguniarlugu Partii Naleraq suliniuteqarniarpoq. Avannersuarmi qangatut ileqqoqarluni qaannamik qilaluarniartarnerit ingerlanneqarput, taamatut piniartunut pisassiissutaa-sartut killeerutsinneqarnissaat Partii Naleqqap anguniarpaa. Nunatsinni nannut timmissallu ilaat soorlu mitit amerlavallaalerput, taakkununga pisassiissuti-gineqartartut amerlisinneqartariaqarput aamma piniarsinnaanneq sivisunerusumik ingerlanneqar-sinnaasunngorlugu.

Killilersuineq

Piniarnermik Killilersuinerujussuaq sumiiffikkaartumik naleqqussaaqqittariaqarparput, sumiiffiit ilaat ima nuna isorartutigaaq killeqanngitsumik ukiorpassuit piniarfigisimasaat killilersugaanngitsu-mik aaqqiiffigigaluarutsigit piniakkat nungunneranik ikileriarujussuarneranni allaat kinguneqarnaviangitsoq tamanna nunamut ilisimannittup kialluunniit nalunngilaa, kalaallit piniakkanik nunguutsinngisaannarnikuupput aamma siunertarinngisaannarnikuuat nungutsinissar-tik. Taamammat Partii Naleqqamiit isumaqarpugut Nunatta kangiani aammalu Nunatta avannaar-suani innuttaasut piniakkanik atuisinnaanerit nutaamik ammanerusumillu aqqissuunneqartaria-qartut. Taakkunani nunarujussuit piniagassarpassuallit innuttaasunit iluaqutaanerusumik aaqqiivigineqarnissaat pisariaqarmat.

Nunatta kangiani aalisarnikkut siuarsaanissaq

Tunumi aalisarnikkut allatigullu inuussutissarsiornikkut periarfissat siuarsarneqarnissaat Partii Naleqqap sulissutigaa. Aalisariutit, umiatsiaaqqat, tunitsiviit, tunisassiorfillu, minnerunngitsumillu aalisarnikkut inuusuttunik ilinniartitsinnissat pikkorissarnissallu ilanngullugit aallartinneqarnissaat Partii Naleqqap anguniarpaa.

Nunatta kangiata aalisarnikkut piniarnikkullu periarfissarititai ersarissumik nalunaarsorneqas-sapput, tamaaliornikkut ukioq kaajallallugu pisussutinit uumassusilinnit tunisassiorsinnaanerit ingerlanneqarsinnaalersillugit.

Kangiata avataani pisuussuterpasuit aamma inuit iluaqutigineqassapput, tamanna aqutissiuun-niarlugu nunatta kangiata avataani aalisarnissamut immikkut ilinniartinneqassapput, avataasiu-tinillu pinginneqatigiilluni ingerlatsinissamut ilinniartinneqassallutik, soorlu sionatigut taamaatto-qartarsimasoq.

Aatsitassarsiorneq

Aatsitassarsiorneq pillugu Partii Naleqqamiit isumarput aaliangiusimavarput, tassalu ujaqqat aamma aatsitassat assigiinngitsut maannakkut piiarneqanngikkaluarunik kinguaatta nunap inuisa siunissami isumalluutigisinnaavaat, taamaammallu maannakkut iluanaarniapallannerinnaq

Nuuk 29. september 2020
UKA 2020/15.a
Jens NapätôK, Partii Naleraq

piinnarlugu nunap inuinit iluaqutaarpiangitsumik avataaneersunut aningaasarsiorfigisussanngorlugu tunioraanne-qarnerat assorujussuaq eqqarsarnartoqartipparput. Tassami pinngortitaq minguitsoq uagut ilisarnaatigaarput taannalu innarlerneqarpat mingutitsisoqarpat, issittumut ajoquseerujussuortoqarsinnaavoq. Tamatumalu inuiaqatigiinnut kinguaatsinnut akisoorujussuanngorsinnaanera eqqumaariffigilluinnaqqissaartariaqarparput, taamaammallu aatsitassanik paaaneq silatusaartumik aammalu nunap inuinit aningaasarsiornikkut iluaqutaanerpaamik aqqqissuullugu ingerlanneqartassasoq partii Naleqqamiit isumaqarpugut.

Narsap eqqaani aatsitassanik qaqutigooortunik URAN-nitalinnik paaaniarneq innuttaasut peqataatillugit aalajangiiffigineqartariqarpoq akuerinngilarput Naalackersuisut kisermaassillutik innuttaasut qulaatiinnarlugit aalajngiinerat.

Annikitsumik aatsitassarsiorneq ujaqqanik pinneraasiassanik atuineq

Aatsitassarsiornikkut nunap inuisa atorluarneqarnerunerisaasa saniatigut nunap inui nunaqavissut aporfissalersorunnaarlugit periarfissarsiuunneqarnerusariaqalerput. Paaasinnaanermut akuersisutit aporfissalersornagit aqqutissiuunneqartariaqalerput, aammalu niueqateqarnikkut aningaasarsiorsinnaanerat ajornannginnerusunngorlugu aqqqissussisoqartariqarluni.

Pinneraasiortut atugaat periarfissaallu oqaasiinnaanngitsumik pitsanngorsartariqalerput. Nunatsinni pinneraasiassanik naammattunik peqarpugut, nunap inuisa iluaqutigisinnaasaraluinik taakkulu atorluarneqarnerunissaannik aporfissalersuineq annertuallaarujussuaqaaq.

Nunap inuinit iluaqutissat, nunat allat periusaat ilinniarfigalugit aamma iliuuseqarfigisinnaavagut, soorlu Tanzaniami ujarak Tanzaniami kisimi nassaassaasoq pillugu aalajangersasoqarnikuuvoq, Tanzania nunaqavissut kisimik paaasinnaasunngorlugit, nunaqavissut kisimik avammut tuniniaasinnaasunngornerisigut aningaasarsiorluarsinnasunngorlugit. Sooq uagut nunatsinni ujaraaterpassuagut assigiinngitsut sumiiffikkaartumik paaarneqarsinnaasut taamatut pinneraasiassatut aqqqissuussiffigianiingilugit. Uagut Partii Naleqqamiit politikkerput ersarilluinnartoq aammaarluta oqaatigeqqissuarput. Nunap inuii aallaavigalugit aningaasarsiorsinnaasunngortitsisariaqarpugut, ujaqqanik pinneraasiassanik nunap inui kisimik tuniniaasinnaasunngorlugit aqqqissuussiniarta. Asuli aninngaasarsiornaveersaartillugit aqqqissuussinerput ingerlatsinerpullu naammaleqaaq.

Sooruna selskabersuarnut allamiunullu tunioraaginnartugut, sooruna pisuut pisuunngorsaannarigut, nunap inui aamma peqataatinnerusariaqarpagut.

Ingerlatseqatigiiffiit (selskabet)

Naalackersuisut siulittaasuata oqalugiaammini oqaatigaa selskabersuit politikikkut akuleruffigisanngikkigut. Naamik taamaattoqassanngilaq politikkerit suliassaraat selskabersuarnut atugassaritaasutigut killiliussassat, taakkualu aalajangersarneqarpata selskabersuit malinnittussaapput, minnerunngitsumik nunatta ingerlatseqatigiiffiutai eqqarsaatigalugit.

Nuuk 29. september 2020
UKA 2020/15.a
Jens NapätôK, Partii Naleraq

Nunatsinni ingerlatseqatigiiffissuit inuiaqatigiinnut nunamullu iluaqutaanerpaanngorlugit aqqis-suussisariaqarpugut. Nunatsinni inngerlatseqatigiiffiit tamarmik nunatta inuisalu ineriartornissaat anersaaralugu ingerlasariaqarput.

Sunaluunniit ingerlatseqatigiiffik nunatta pisuussutaanik nappatilik aamma inuiaqatigiinnut pilliute-qartassaaq, nunatsinniit aningaasanik annissuinissaannarmik eqqarsarani.

Nunatsinni Ingerlatseqatigiiffinnut killiliussatigut naalakkersuinikkut piumasaaqatissat suliarineqas-sapput, kalaallit Nunatsinnut inuinullu naapertuilluartumik ingerlatsisoqarnissaa qulakkeerniarlugu.

Mittarfissualiornerit

Mittarfiit sananiarneqartut pillugit toqqammavilersuutaasimasut tamarluinnarmik atorineqarsin-naanerat killilerujussuanngorput piviusorsioortuujunnaarput. Nalilersuutaasimasut tamarmik qimarratigineqarput, naak ilaasa teknikimut tunngasuunerarlugit eqqartorusunngikkaluaaraat isumaqarpugut pingaartorujussuusoq sukumiisumik eqqartorluarlugillu killiffik aallaavigalugu qanoq iliuuseqartoqartariaqarluinnartoq.

Nunap inui akikinnerusumik angalasinnaangorlugit aqqissuussiniarta, tamanna Partii Naleqqqamiit ilaatigut pisinnaasoq tikkuareernikuusarput innersuussutigeqqissuarput, tassalu nunarput ataqatigiissisinnaavarput mittarfeqqat mittarfinnut 1199-meterinut tallilerneratigut, aammalu illoqarfiit mittarfii qanitarisaanut nuunneratigut, taamatullu ukiukkut kaperlattartumi angallanneq ajorsilluinaqqissaartartoq qulimiguulinnut mittarfiisa aqqissuussiffiginerata saniatigut qulimiguulinnik ullutsinnut naleqquttunik nunatsinnullu naleqqunnerpaanik piorsaaffigineratigut.

Nunaqarpugut isortoqisumi, nunap inui akikinnerusumik eqaannersumillu angalasinnaanerat aqqissuussiffiginiartigu. Aperisariaqarpoq mittarfiiit sananiarneqartut kikkunuku iluaqutiginiaaraat? Nunap inuisa imaluunniit takornarissat? Kikkut pingaarnaruppat? Takornarissat imaluunniit nunap inui? Uagut nalornissutigiginagu nunap inui pingaarnarutillugit aqqeerusukkaluarpuq, qanortoq tusaaneqatsiarta, pissutsit piviusunik qaqilerinerput ila tusaneqanngitsuusaaginnerneqarsinnaanngilaq.

Nunarsuarmi nualluussup Covid19-ip atugaanerujussuata kingunerisaanik nunarsuarmi angallanneq allannguuteqarujussuarpoq, takornariqarneq allanngorujussuarpoq, allaat nunarsuaq tamakkerlugu isigigaanni nunarpassuarni angalatitseqatigiippassuit, aammalu Hotel-lerpassuit akiliisinnaajunnarlutik unerarpalupput, allaat nunarpassuit aningaasaqarniarnikkut ajornartorsioortorujussuanngorlutik. Taamaammat tamakku ilanngullugit eqqarsaatigalugit mittarfissuit sanaartorneqarlutik aallartinneqartut nutaamik nalilersoqqittariaqarput, pisut imaannaanngitsut isiginngitsuusaarnagit, taamaliunngikkutta Naleqqqamiit oqartarnitsituut kukkusumik angissusilersukkanik pisariaqanngitsumillu aningaasarparujussuit atorlugit mittarfissuarnik sanaartornerup nunarput aningaasarsiornikkut ajutoorujussuuartittussaavaa.

Nuuk 29. september 2020
UKA 2020/15.a
Jens NapätôK, Partii Naleraq

Ajutoorujussuartoqartinnagu naleqqussaanissaq suli angumerisinnaavarput, inatsisartuni amerlanerussuteqartut taamaalioqataarusussappata. Aap, maannakkut killiffimmi tamakkiisumik annaassisinnaajunnaarunarpugut, kisianni aannaanneqarsinnaasut annaanniartariaqarpavut allatut ajornaqaaq. Qanorluunniit pisoqassagaluarpas Nunarput ingerlaqqittariaqarpoq.

Partii Naleqqamiit erseqqissumik oqaatigissavarput aaqqeeriaqataanissamut nukissaqaratta, aammalu suli ajornerusumut killittoqassagaluarpas, aammalu siusinnerusukku saqqummiussisa-reernikuugatta nunatta nammassinnaasaanik naapertuilluarnerusumik ingerlanneqarsinnaasumik ilusiligaasumik aqqiisariaqaratta.

Ilinniartitaaneq

Ilinniarluarsimaneq pingaartissavarput inerisartuaqqillugulu, kisianni inuiattut ingerlaniarnitsinni utoqqatsissutigiuanaanarsinnaangilarput ilinniarluarsimasunik amigaateqarnerartuarluta, manna tikillugu ilinniarluarsimasorpasuit ilarpasui tikikkaangata nunaqavissunit ilinniartinneqartuartut saniatigullu pikkorissartitaajuarlutik, soormi nunaqavissut pikkorissartinneqartarnerat annertusarluaanarutsigu. Aamma nalinginnaasunngussanngilaq ilinniarluarsimasut atorluarneqannginnerat annertuallaqaaq. Qallunaaluarnunngilaq una oqaaseq, kisianni piviusoq aamma annernarsinnaagaluartoq Partii Naleqqammiit oqaatigissinnaavarput, tassalu Nunap inui siuuttussanngorlugit ilinniartittarneri aammalu piorsaaffigeqqittarneri annikippallaartoq annertunerulertariaqarlunarpooq. Nunatsinni ilisimasaqanngitsut qallunaat savalimmiullu nunatsinni pisortanngorteriarlugit nunatsinni pissutinut ilinniarteqqittarneri annertuallaarujussuaqaaq.

Partii Naleqqamiit ilanngullugu kaammattuutigissavarput angerlarsimafimmiik ilinniakkanikanik ingerlatsisarsinnaanerit innuttaasunut ajornannginnerusunngorlugit ingerlanneqarsinnaasunngor-nissaat anguniarlugu suliniutit aallarteqqullugit. Aap, ilinniarluarsimaneq pingaartuuvoq pinga-nerpaavorli ilikkarsimaneq aammalu nunamut inuiaqatigiinnullu ilisimasaqarneq.

Kalaallit ilinniarsimasorpasuit utoqqalillutik soraarninngortarput atorluarneqaratik tikisitanit naalagaqartuaanarlutik uffa tikisitat taakkuninnga ilinniartinneqartuarlutik inissisimajuartut.

Kalaallit ilinniarluarsimasut pinngitsooratik atorneqartarnissaat tupinnartularinagu inatsisitigut aqutissiuunneqassaaq, kalaallit nunaminnut innuttaasunullu tunniusimallutik sulisarnerat pisariqartikkatsigu.

Meeqqat atuarfiat

Meeqqat atuarfiisa ingerlanneqarnerat kommunit ulluinnarni akisussaaffigileralluttuinnarpaat, tamannalu tapersersornarpoq aammalu aningaasaliisarnikkut pitsaasumik inissisimajuarnissaat pitsaasuusariaqarpoq.

Nunaqarfinni illoqarfinnilu mikinerusuni atuarfiit nutarsagassarpasuit suli piupput, taamaammat qitiusumiit peqataanerunissaq pingaaruteqarpoq, kommunit kisimiillutik nammassinnaanngilaat.

Atuarfiit pitsaanngitsuunerat piaartumik tulleriaarilluarnikkut piaarnerpaamik aaqqiiffiqineqarnissaat kommunit suleqatigalugit aaqqissuuffigigalugit inerisartuarneqarnissaat pingaartorujusuartut Partii Naleqqamiit isigaarput. Partii Naleqqamiit akuersaarsinnaanngilluinnarparput Naalackersuisut siunnersuutigisaat, tassalu atuarfiit angusaqarnerlussimasut aningaasaliissutitut ilanngaaffigalugit pillarneqartalernissaanik siunnersuut. Atuarfiit sanngiinnerusutut inissisimareer-sut nukillaarsaqqinnagit akerlianiguku nukittorsaaffigisassagut, aningaasaq kisimi qitiutittuaanarneqarsinnaanngilaq, siunnessamut pitsaanerumumik atugassaqarlutillu ineriartortinneqarnissaat qitiusariaqarpoq. Kommuninut tapiissutaasartut appartinniarneqarnerat Partii Naleqqamiit akuersaarsinnaanngilarput, akerlianik isumaqarpugut kommunit nukittunerumumik pitsaanerumumillu innuttaasunut kiffartuussinissaat inissinniartariaqaripput.

Ineqarneq

Ingerlaavartumik nalilimmik pilersitsinermik qulakkeerinnittumik, aningaasalersuinikkut isumagin-nip-palaartumik aamma pissusitoqqaniiginnarsimanermik atorunnaarsitsisumik ineqarnikkut aaqqissuuseqqinnissaq avaqqunneqarsinnaanngitsumik pisariqartinneqarpoq, ineriartoqqinnissaq atugarissaarnissarlu qulakkeerniarlugit.

Ukiopassuanngortuni Inuit ataasiakkaat namminneq nalilinnik pilersitsinissaannut pigisaqalernis-saannut periarfissat killeqarsimaqaat, innuttaasut aningaasalersuinissaminnut periarfissaqanngin-nerat pissutigalugu imaluunniit aningaasaateqarfinniit mattussisoqarsimammat taamaalilluni innuttaasut namminneerlutik illumik pingisaqarlernissaanik periarfissinngitsoorlugit.

Aningaasaqarnikkut Ingerlatsineq pillugu Nalunaarummi¹ upernaq saqqummiunneqartumi takuneqarsinnaavoq Namminersorlutik oqartussat ukioq 2019-imi inissianik attartortita-garpassuarnik sukumiisumik misissuineq naammassineqarsimasoq.

Nalilersueqqissaarnerup takutippaa pisortat inissiaataanni attartortakkani iluarsaassinissanut kinguaattooqqanerit nuna tamakkerlugu ikinnerpaamik 2,6 milliaardit koruuniusut. Siunerta-qarluartumillu qanoq iliuuseqartoqanngippat ukiut ikittuinnaat ingerlaneranni kinguaattoorutit 5 - 7,5 mia. koruunit angullugit annertussuseqaleriaannaapput. Kinguaattoorutillu taakku maannakkut qanoq iliuuseqarfigineqannginnamik ullut tullerriaat tamaasa qaffakkiartortinneqarput. Naalacker-suisullu namminneq oqaatigaat, kinguaattoorutit ullut tamarluinnaasa 0,5 mio.kr.-iniit 1 mio.kr.-inut qaffariqartartut.

Tamakku tamaasa eqqarsaatigalugit Ukiuni aggersuni Ineqarnikkut atugassavut imaannaan-angillat, taamaammat piaarnerpaamik aaqqissuuseqqittariqarpugut. Makku ilanngullugit aaqqissuus-seqqittariqarpugut:

¹ Aningaasaqarnikkut Ingerlatsineq pillugu nassuiaat, 2020. qup.73

- Pisortat inissiaataat iluarsaatissallugit imminut akilersinnaangitsut tamarmik nuguuillugit isarterneqartariqarput.
- Pisortat inissiaataat suli ukiorpassuarni atorsinnaasut najugaqartunut piumasunut pigisas-sangortinneqarnissaat suliarineqassasoq, aammalu piginnittuulersut iluarsaassinissamut aningaa-salersuinissaannut malunnaatilimmik oqilisaaffissiusumik aaqqissuussisoqassasoq, soorlu nammineerluni inissiaatitaarniartunut, aamma piginneqatigiilluni inissiaatitaarniartunut akilersugassaangitsunik tapiissuteqartoqartartoq.
- BSU-mik qanga kap. II-imik illuutit ukiuni 20-ini ingerlaavartumik najorneqareersimasut inuttaannut pigisassangortinniarlit akiitsuerutsitsinerit atorlugit suliaralugit, kinguaariillu nikinneranni akiitsunik ingerlatitseqqiisarnerit unitsillugit.
- Nunaqarfinnut illoqarfinnullu aningaaseriviit (Bankit) aningaasalersuiffigiumangisaannut ineqarnikkut aningaasalersuisinnaanissanut innuttaasunut periarfissiinissaq immikkut aaqqissuullugu suliarineqassaaq. Assersuutigalugu nammineq illuliassanut aaqqissuussinernut periarfissiinikkut.
- Utoqqalisunut peqqissunut naleqquttunik piginneqatigiilluni illulioriaatsimik aaqqissuussisoqarnissaa ilanngullugu suliarineqassaaq.
- Suliffiit inuttasaqanngitsut inuttalerumallugit nunaqqatitsinnut inissamik neqeroortar-neq eqqunneqassaaq. Aamma taamatut kalaallit Danmarkimi ilinnartut naammassinermi nunatsinnut uterlutik suliffissarsiornerini inissaqarnissaat isumagineqartassaaq.
- Inissianut attartortakkanut akiliutaasartut qaffasippallaaqaat, taamaattumik aningaasartuutit pisariaqannginnerusut soorlu allaffissornerujussuarmut assigisaannullu atorneqartartut piiarneqartariaqarput. A/S INI-ip ingerlanneqarnera atuisunut inuiaqatigiinnullu akitsoorsaataaginnarnersoq ilanngullugu nalilersorneqassaaq.
- Aaqqissuusseqqittoqartariaqarpoq iluanaarniapilullutik inissianik attartortitsisartunut nunarput ingerlatsiviusinnaajunnaarlugu.
- Kalaallit Nunatsinni sanaartornermi akit apparsarneqartariaqarput, sanaartornermi akit qaffasippallaaraagata ineqarneq akisoorujussuannngortarpoq allaat akunnattumik isertitalit akissaaruttarlutik. Nunatsinni sanaartornermiit aningaasat avammut anninneqartartut qaassiuppat? Aamma tamakku nakkutigineqartariaqarput.

Peqqinnissaqarfik

Peqqinnissaqarfimmi sulisut tamaviaarput aammalu sapinngisartik naapertorlugi atugassarititaasut sinaakkutissalu aallaavigalugit innuttaasunut kiffartuussiniarsarlutik.

Partii Naleqqamiit peqqinnissaqarfik pillugu oqaatigisartakkagut oqaatigeqqissuagut. Suliassat annertoqaat aammalu pitsaasumik atugassaqarlutillu sinaakkuteqartariaqarput, peqqinnissaqarfik atugarliorpoq peqqiilliorpoq qanoq iliuseqarfigisariaqarlunnarpoq.

Nuuk 29. september 2020
UKA 2020/15.a
Jens NapätôK, Partii Naleraq

Innuttaasut nunap inui pitsaanerusumik kiffartuunneqatariaqarput. Peqqinnissaqarfimmut atugasarititaasut pitsaanerulersittariaqarput aningaasaliissutitsigullu pitsanngorsaasariaqarlunnarpugut.

Peqqinnissaqarfimmut aningaasaliissutaasartut qulerarterutaat (1/10) angallannerinnarput atortarpagut. Taamaammat ajornannginnerusumik eqaannerusumillu angallassinikkut aaqqissuussisariaqarlunnarpugut, nakorsiarsinnaaneq ajornannginnerusariaqarpoq, maannakkut innuttaasut nakorsiarniartarnerat ilungersunarpallaarujussuaqaaq pitsaanerulersittariaqarlunnarpugut.

Sumiiffinni amerlasuuni peqqinnissaqarfik kiffartuussinerata apparsaavigineqartuarnera unitsillugu pitsanngorsaavigisariaqarpoq – nunap inui peqqinnerusut katsorsaaniikkaannaq pissanngilaq aamma peqqinnissaqarfik susasaqartullu allat suleqatigalugit peqqinnerulernissarput annertusiar-tortoq sulii annertusarlugu suliniuteqarnerusariaqarpugut.

Ittoqqortoormiit isorartoqisumi inissisimasoq nakorsaarunnissaanik aliangernerit akuersaarnaqarsinnaanngillat. Tamanna ajornerusumik ingerlatsilernerimi assersuuterpassuit ilagiinnarpaat. Sumiiffippassuit ilaanni periarfissat pitsanngorsaavigineqanngillat, sanaartorneq uninngavoq ineriartortitsineq uninngavoq, illuliortitsinerit uninngapput allaat aamma inuiaqatigiinni nunaqarfeqarpugut sulii illu sulliveqalersimanngitsuni pisariaqartinneqarlunnartunik, soorlu Kangersuatsiami Sornorumilu.

Nunanut allanut politikki

Nunanut allanut politikikkut oqartussaassuseqarnerulernissarput aammalu iluaqutiginerulernissaa nammineq aallaaviulluta oqartussaaneq peqataaneq annertunerusoq pigisariaqalerparput. Danmarmikkimut suleqatigiinneq ingerlajuassaaq, kisiannili taakku kisiisa aallaavigalugit aammalu oqartussaaneq aallaavigalugu ingerlajunnaarluta nammineq peqataanerulertariaqarpugut.

Danmarki avammut kisimi aqqutissaanngilaq nunarsuarmioqataavugut, nunarsuarmioqataansinni nammineq ilusilersueqataalernissarput oqaloqataalluta peqataalernissarput piffissanngorpoq. Ilinniartitaanerput qaffassaqqittuartariaqarparput nunat allat aammalu Amerika suleqatigalugu inuusuttatta periarfissaqarnerunissaat anguniagaqarfiguartariaqarparput. Uagut nammineerluta nunanut allanut politikki ingerlatissavarput Danmarkimut aperiartoqqaarata.

Utoqqaat

Utoqqalinerimi soraarnerussutissiat pillugit qujanartumik Inatsisartuni ukiuni kingullerni annertuunik oqallittarsimavugut, peqatigitillugulu annikkikaluanik naleqqussaasarsimalluta. 2015-imi Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinneranni utoqqalinerimi soraarnerussutissiat pillugit Inatsisartut inatsisaat suliarineqarpoq, tamatumunngalu peqatigitillugu utoqqalinerimi soraarnerussutissiaqalersinnaanermut ukiussaritat aamma aalajangersarneqarlutik, 2021-imiit 67-inut qaffanne-

Nuuk 29. september 2020
UKA 2020/15.a
Jens NapätôK, Partii Naleraq

qartussanngorlutik, oqaatigineqartut nunatsinni arnat angutillu sivilisinerusuminngooq inuusalersimmamata. Pissutsilli piviusut imaapput nunatsinni agguaqatigiissillugu qanoq sivilisutigisumik inuusarneq Danmarkimi qanoq sivilisutigisumik inuusarnermut sanilliukkaanni, taava nunatsinni agguaqatigiissillugu qanoq sivilisutigisumik inuusarneq sulivikinnerungaatsiarpoq.

Kalaallit Nunaat inuuffigissallugu peqqinnaraluarpoq. Nunatsinnili peqqissuseq ataatsimut isigalugu Danmarkimut qaffasitsiginngilaq. Tamatumunnga pissutaavoq ajornartorsiuterpasuarnik allanik qaangerniagassaqaaratta: Ajunaarnerit, imigassaq, aanngajaarniutit, pujortartarneq, sumiginnaaneq, uippakajaarneq, sullivinni atukkat pitsaanngitsut, ineqarniarnikkut pissutsit pitsaanngitsut, inuuniarnikkut pissutsit pitsaanngitsut il.il.

Paasissutissat nassaarineqarsinnaasut nutaajunerpaat malillugit danskinit sivilisinerusumik inuusarpugut. Nunatsinni angutit agguaqatigiissillugu 69,4-nik ukioqalertarput arnallu 74,9-nik ukioqalertarlutik. Danmarkimi angutit agguaqatigiissillugu 76,8-nik ukioqalertarput, arnallu 81,8-nik ukioqalertarlutik.

Eqqaamassavarput nunatsinni ass. ukiuunerani silami issittumi piniarnermik aalisarnermillu inuussutissarsiuteqarneq, aalisakkanik suliffissuarni sulisartuuneq, taamatullu aamma sanasutut sanaartornermilu sulineq suliffinnut nungullarnarnerpaanut ilaammata. Taamaattumik utoqqalinermi soraarnerussutisiaqalersinnaanermut ukiorititaq eqqarsaatigalugu Danmarkimi aalajangersakkat malinniaannarsinnaanngilagut. Taamaattumik maanna neriuutigaarput Inatsisartuni partiit amerlanerussuteqartut utoqqalinerarsuteqarsinnaanermut ukioritinneqartup ukiunut 66-iniitiinnarneqarnissaannut isumaqatigissagaatigut. Aamma isumaqarpugut inatsimmik allannngortitsineq UPA2021-mi Naalakkersuisunit saqqummiunneqarpat tamatumunnga peqatigitillugu allannguutit pineqartut 1. januar 2021-imiit kingumoortumik atuutilersinneqarsinnaanerat aporfissaqanngitsoq.

Qujanaq